

Heer, ik geloof. Kom mijn ongeloof te hulp. Dat is een bekende uitspraak. Bekend, herkenbaar ook. De vader van de zieke jongen verwoordt wat voor veel mensen geldt: we willen graag geloven, we geloven ook wel 'iets', maar het geloof is niet altijd sterk.

Als het gaat om vrede, dan speelt dat dubbelhartige geloof en ongeloof zeker. We willen dolgraag geloven in vrede en er iets voor doen. Maar het kost wel heel veel moeite om er echt in te geloven. Is vrede echt mogelijk? Helpt onze inzet? Bij inzet kun je denken aan het eenvoudig steunen van de vredesbeweging met een financiële bijdrage, je kunt denken aan jezelf uitspreken, je laten horen, over zaken als, bijvoorbeeld, wapenhandel en je kunt ook denken aan het in je eigen leven proberen met woorden en daden zo min mogelijk geweld te gebruiken. Je kunt twijfelen. Je mag zelfs twijfelen. Misschien is een beetje twijfelen aan de zin van je eigen inzet wel beter dan te denken dat je alles in eigen hand hebt. De Bijbelverhaal vertelt dat de leerlingen van Jezus geprobeerd hebben een kwade geest uit te drijven. Het is ze niet gelukt. Misschien te overmoedig geweest? Zo van: dat zullen we wel even fiksen. We fiksen niet zomaar even iets...

Ooit hoorde ik de oud-voorzitter van Pax Christi, Jan ter Laak – hij is al een tijdje dood- zeggen: mensen die aan vrede willen werken, die moeten beseffen dat dat inzet voor de duur van hun hele leven is. We fiksen niet zomaar even iets.

Werken aan vrede is een leven lang. Het is niet: elke dag in een demonstratie meelopen, maar het is wel voortdurend alert zijn wat er gebeurt: veraf, als je het kunt overzien. En dichtbij. Alert zijn op wat er nodig is aan inzet, maar ook alert op wat er eigenlijk speelt. Welke kwade machten, welke kwade geesten er eigenlijk allemaal aan het werk zijn. En waar die zich bevinden.

Als het gaat om het aanwijzen van de plek waar die kwade geesten zijn: het is te gemakkelijk om daarbij alleen te wijzen naar degenen die zich officieel presenteren als terroristen en moeite doen allerlei aanslagen te plegen of als ze in hun schoot geworpen worden door verwarde lieden, ze maar gewoon 'op te eisen'. En het is ook te gemakkelijk om te wijzen naar de machthebbers in deze wereld, waarvan er een aantal iet altijd even vredelievende taal uitslaat.

Ik vertel niets nieuws als ik hier zeg dat het kwaad heel veel vertakkingen heeft en zich mogelijk ook in onze belangen, ook in onze materiële belangen heeft genesteld. En ik wil hier gerust eerlijk bekennen dat mijn gedachten en de woorden, die soms nog sneller gaan dan de gedachten, ook wel eens behoorlijk hard kunnen zijn, misschien wel eens door iemand als gewelddadig worden ervaren.

U hoort mij geen pleidooi houden voor een overdreven softe manier van omgaan met elkaar, maar wel voor een besef dat wij mensen het niet allemaal onder de

knie hebben: het eerlijk met elkaar communiceren, de waarheid spreken zonder de gesprekspartner 'heel' te laten, in haar of zijn waarde te laten.

We fiksen niet zomaar even iets. En het is ook gewoon niet eenvoudig. Jezus heeft het over gebed, dat helpt. Ik denk dat we dat bidden niet moeten verstaan als een aantal woorden achter elkaar spreken, die een soort magische kracht zouden hebben, en die gepaard horen te gaan met bepaalde rituelen. Bij 'gebed' moeten we denken aan het contact zoeken met God. Met de bron van ons leven. Met degene van wie we ons leven hebben gekregen en die ook de anderen, die iedereen om ons heen het leven heeft gegeven en het leven gunt. Iedereen evenzeer. Een grote liefde dus. Zonder die grote liefde, zonder het besef dat we daarvan afhankelijk zijn, dat we daarvan leven, zal het niet lukken om duurzaam vrede tot stand te brengen, zal het moeilijk lukken vreedzame waarden over te dragen aan anderen, aan een volgende generatie.

Dat gebed kan niet op zichzelf staan. Het is niet een kwestie van alleen woorden en ook niet van alleen stilte. De tekst van Jacobus, die we als eerste Bijbellezing hebben vanochtend is wat dat betreft duidelijk. Uiteindelijk past ons, als gelovigen, als volgers van Jezus, als mensen die instrumenten willen zijn om Gods koninkrijk van vrede te helpen verwezenlijken, ons past uiteindelijk ook een actieve houding. Vergevingsgezindheid, vredelievendheid, het is lang niet altijd een kwestie van lijdzaamheid, passiviteit. Geduld betrachten, een ander ruimte laten, dat vraagt een zekere inzet, dat is niet passief. Aan verzoening moet je echt werken. Het is echt 'bidt en werk'.

Het beeld van de jongeman die 'voor dood' op de grond ligt nadat de kwade geesten zijn uitgedreven, dat is misschien een beeld voor de kerken van vandaag. Veel kwade geesten zijn wel uitgedreven, maar de kerken zijn klein en spelen niet een grote rol in het maatschappelijk verkeer en het maatschappelijk debat. Het geloof wordt in de hoek van de privésfeer gedrukt, de keukentafel. Dat kan onmachtig maken.

Mochten we passief en lijdzaam zijn uit onmacht, dan past ons dat we vragen en bidden dat we, net als de zieke jongeman uit het Evangelieverhaal bij de hand worden genomen en opgericht. Jezus doorbreekt de macht van het kwade. Hij wil ook onze onmacht doorbreken.

Dat we Hem, Jezus volgen, en de weg van vrede gaan.